

AALBORG UNIVERSITET

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Valgfag Forår 2026 for bacheloruddannelsen i psykologi (4. og 6. sem.)

Indholdsfortegnelse

SUNDHEDSPSYKOLOGI	4
FORMIDLING AF PSYKOLOGISK VIDEN	15
KØN OG FEMINISME I PSYKOLOGI	19
RELIGIONSPSYKOLOGI	28
UNGDOMMEN OG PRÆSTATIONSKULTUR.....	35

Oplysninger om semesteret

Studienævn: Studienævn for Psykologi

Studieordning 2025: <https://studieordninger.aau.dk/2025/50/5889>

Valgfagenes temaramme

Målet med valgfagene er at muliggøre udbygning eller perspektivering af det psykologfaglige genstandsområde gennem teoretisk eller empirisk arbejde med emneområder inden for eller relateret til psykologien.

Undervisning og arbejdsform vil variere med valgfagets indhold og fokus, se beskrivelser under de enkelte valgfag.

Semesterets organisering og forløb

Valgfrie moduler oprettes i det omfang, studienævnet vurderer, at der er tilstrækkelig tilmelding til dem. Hvis et valgfag ikke oprettes, tilbydes de tilmeldte studerende andre valgfag. De angivne valgfrie moduler udbydes og oprettes efter studienævnets beslutning. Det betyder, at ikke alle valgfagsmoduler oprettes hvert år.

Eksamen

Valgfagets prøve består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset. Disse opgaver kan bl.a. indebære aktiv deltagelse i igangværende forskningsprojekter (participant pools).

Syge- og re-eksamen: Skriftlig. Prøven er individuel. Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum. Sidetal: 5-7 sider. Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Sekretariatsdækning

Skemalægger: Birgitte Skovsgaard, bsk@ikp.aau.dk

Eksamensadministration af BA, BA-sidefag & KA-sidefag: Bjørn Dan Andersen, bda@ikp.aau.dk

Eksamensadministration af KA: Christina Gertsen, chge@ikp.aau.dk

Praktikadministration: Christina Gertsen, chge@ikp.aau.dk

Rekvisitionsbudget: Lotte Brunø brunoe@ikp.aau.dk

Evaluerer: Birgitte Skovsgaard, bsk@ikp.aau.dk

Uddannelseskoordinator/Studienævnetssekretær: Andrea Dosenrode, ad@ikp.aau.dk

Dispensations- og meritansøgninger sendes til: Psyk-disp-merit@ikp.aau.dk

Sundhedspsykologi

Modultitel dansk: Sundhedspsykologi

Modultitel engelsk: Health Psychology

ECTS: 5

STADS-kode: HEA460039V

Placering

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester (kan ikke vælges af BA-sidefagsstuderende), delvist samlæst med BA-sidefagsstuderende.

Modulansvarlig

Cecilie Marie Schmidt Thøgersen (CT), ceciliemst@ikp.aau.dk

Undervisere

Cecilie Marie Schmidt Thøgersen (CT), ceciliemst@ikp.aau.dk

Chalotte Glintborg (CG), cgl@ikp.aau.dk

Patrick Karl Bender (PKB), pbender@ikp.aau.dk

Ida Flagstad Hejlesen (IFH), ikh@ikp.aau.dk

Gæsteforelæser, Center for Funktionelle lidelser

Seminarholdere

Hver undervisningsgang består af tre timer, hvoraf de to første timer er forelæsning, og den sidste er seminar og/eller øvelser. Den undervisningsansvarlige på dagen afholder øvelser og seminarer.

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk.

Mål

Viden

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere viden om og forståelse af:

- centrale og klassiske teorier om sundhedspsykologisk teori og metode
- videnskabelige sundhedspsykologiske begreber vedrørende sundhed i videnskabshistorisk belysning
- forholdet mellem teori og empiri inden for sundhedspsykologi
- hvordan interaktionen mellem somatiske, fysiologiske, psykiske, kontekstuelle og kulturelle faktorer har betydning for manifestationen af symptomer, behandling, sundhedsfremme og forebyggelse

Færdigheder

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere færdigheder i:

- at identificere og anvende centrale temaer og teorier inden for det sundhedspsykologiske område
- at redegøre for og formidle sundhedspsykologiske problemstillinger
- at vurdere relevante tilgange til forståelse af, undersøgelse af og intervention i forhold til sundhedspsykologiske problemstillinger
- at vurdere sundhedspsykologiske dilemmaer og etiske problemstillinger

Kompetencer

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere kompetencer til:

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge og diskutere sundhedspsykologiske problemstillinger, fænomener og forklaringsmodeller, ved brug af relevant teori, empiri og metode på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at håndtere teori og empiri i kritisk diskussion af sundhedspsykologiske problemstillinger, forklaringsmodeller, fænomener og centrale temaer
- at knytte viden om sundhedspsykologi til praktiske, konkrete og dagligdags problemstillinger
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Sundhedspsykologien har som speciale eksisteret i over 30 år. Dens genstandsfelt er bredt, idet dens udgangspunkt er den bio-psyko-sociale menneskeforståelse, og ofte er den også tværfaglig i sin anvendelse.

Særligt det forskningsmæssige fokus, hvor en detaljeret forståelse af de biologiske mekanismer ses i sammenhæng med de psykosociale faktorer, har været i vækst. Feltet er blevet mere komplekst, samtidig med at der kommer mere specifikke inputs til, hvordan sundhedspsykologen kan gøre en reel forskel, dels i sundhedsfremmearbejdet, dels i både fysisk og psykisk sygdomsbehandling og dels inden for rehabiliteringsområdet.

Forelæsningsrækken dækker temaerne angst, depression, stress, kroniske smerter og funktionelle lidelser. Der fokuseres på ungdommens særlige udfordringer samt på kronisk sygdomssvækkelse og alderdom. Perspektivet er gennemgående behandlingsmulighederne i den sundhedspsykologiske rammeforståelse.

Sideløbende reflekteres over den sundhedsprofessionelles egen fysiske og mentale trivsel og rolle, og hvordan man i den professionelle rolle kan arbejde kreativt med rammerne, eksempelvis gennem en lang række projekter og eksperimenter.

Modulet består af 8 undervisningsdage á 3 timer, i alt 24 timer. Hver kursusdag består af 2 timers forelæsning og 1 timers seminar- og/eller øvelser. Der sættes fokus på:

- Sundhedspsykologiens genstandsområde.
- Psykologiske mistrivselstemaer som angst, depression og stress i sundhedspsykologisk belysning.
- Sundhedspsykologiens behandlingsmuligheder i forhold til forskellige typer kronisk sygdom og alderssvækkelse.
- Komplekse symptom- og sygdomsbilleder og sundhedspsykologisk behandling af disse.

- At være pårørende til en symptom- eller sygdomsramt, herunder sorg og reaktioner på tab og traumer.
- Hvordan mindfulness og compassion i stadig stigende grad bruges i (sundheds)psykologien, både til sygdomsramte og til deres pårørende.
- Betydningen af underviserens / terapeutens / den sundhedsprofessionelles egen fysiske og mentale trivsel og rolle.
- Historisk / kritisk perspektivering af sundhedspsykologien.
- Opsummering, overblik og kravene til eksamen.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
8 forelæsninger á 2 timer	16
8 seminar- og øvelsesgange á 1 timer	8
Læsning, forberedelse og aktiv deltagelse	111
Eksamen	Aktiv deltagelse

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 8 forelæsninger á 2 timer

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 8 gange á 1 time seminar og øvelser. Timerne ligger hver gang i umiddelbar forlængelse af forelæsninger, så de i alt 8 mødegange består af 3 timer.

Antal seminarhold: 0

Deltagere

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester (kan ikke vælges af BA-sidefagsstuderende), delvist samlest med BA-sidefagsstuderende.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse	Cecilie Marie Thøgersen
2. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Angst, depression og stress i kontekst af Compassion Fokuseret Terapi	Cecilie Marie Thøgersen
3. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Rehabiliteringspsykologiens relevans og vækst	Chalotte Glintborg
4. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser	Patrick Karl Bender
5. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Kroniske smerter og håndtering heraf	Cecilie Marie Thøgersen

6. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Funktionelle lidelser	Gæsteforelæser, Center for Funktionelle lidelser
7. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Mindfulness i sundhedspsykologien	Ida Flagstad Hejlesen
8. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 1 x 45 min.	Den professionelle i det sundhedspsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer. Afslutning af forløb	Cecilie Marie Thøgersen

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset. Disse opgaver kan bl.a. indebære aktiv deltagelse i igangværende forskningsprojekter (participant pools). De studerende skal ved kursets afslutning aflevere et kort refleksions paper, som laves løbende i undervisningen i samarbejde i studiegrupper.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et eksamensforsøg.

Syge- og re-eksamen

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse

3 timer v/ Cecilie Marie Thøgersen

Der gives en introduktion til sundhedspsykologien – fagets genstandsområde og historie internationalt og i Danmark. Desuden vil basale begreber og sygdoms- og sundhedsmodeller blive gennemgået og sat i relation til faget.

Pensum (i alt 94 sider):

- Taylor, S.E. (2018). *Health psychology* (Tenth edition), s. 14-36. New York, NY: McGraw-Hill Education. Kap. 2. The systems of the body. **[22 s.]**
- Friis-Hasché, E. (2013). 1. *Sundhed, sygdom og funktion*, s. 25-45. In Friis-Hasché, E., Frostholt, L. & Schröder, A. Klinisk sundhedspsykologi. Kbh.: Munksgaard. **[21 s.]**

- Dahl, C. J., Wilson-Mendenhall, C. D., & Davidson, R. J. (2020). The plasticity of well-being: A training-based framework for the cultivation of human flourishing. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(51), 32197-32206. **[10 s.]**
- Goleman, D. & Davidson, R.J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*, s. s. 165-190. New York: Avery. Kap. 9. Mind, Body & Genome. **[26 s.]**
- Prætorius, N.U. (2018). *Opgør med konkurrencestatens negative menneskesyn*. In Wold, M., & Wold, M.. Tag etikken tilbage: markedstænkningen og dens konsekvenser. Jensen & Dalgaard. **[15 s.]**

2. Angst, depression og stress i kontekst af Compassion Fokuseret Terapi

3 timer v/ Cecilie Marie Schmidt Thøgersen

Angst, depressivitet og stress er steget drastisk de seneste år i DK. Det giver nedsat livskvalitet og social funktionsevne og kan generelt have en stor indvirkning på mental trivsel. Compassion er en multidimensionel kapacitet, der kan udvikles. Teoretisk trækkes der på evolutionære, socialkonstruktivistiske, kognitive og buddhistiske perspektiver. Professionelle kan gennem integration af compassion støtte personer ramt af angst, depression og stress. Forelæsningen vil give en kort indføring i Compassion Fokuseret Terapi (CFT) samt diskuteres hvordan angst, depression og stress kan forstås og behandles i en sundhedspsykologisk ramme med udgangspunkt i CFT.

Pensum (i alt 115 sider):

- Netterstrøm, B. (2013). *Stress*. Kap. 6, s. 123-138. In Friis-Hasché, E., Frostholt, L. & Schröder, A. Klinisk sundhedspsykologi. Kbh.: Munksgaard. **[16 s.]**
- Rosenberg, R (2013). *Angst og depression*. Kap. 7, s. 139-158. In Friis-Hasché, E., Frostholt, L. & Schröder, A. Klinisk sundhedspsykologi. Kbh.: Munksgaard. **[19 s.]**
- Goleman, D. & Davidson, R.J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*, s. 101-122. New York: Avery. Kap. 6. Primed for love **[22 s.]**
- Vind, L. (2018). Kap. 8. *Compassionfokuseret terapi og træning*. I: Glintborg, C. (2018). Rehabiliteringspsykologi – en introduktion I teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag **[16 s.]**
- Elsass, P. (2018). *Kunsten at være bange. Om frygt og helte*. S. 179-229. Kbh.: Gyldendal. **[36 s.]**
- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(7), 2693–2698. **[6 s.]**

3. Rehabiliteringspsykologiens relevans og vækst

3 timer v/ Chalotte Glintborg

Når et menneske rammes af alvorlig sygdom, bør der ikke kun være fokus på de somatiske symptomer og følger, men også de psykologiske konsekvenser, det har at blive ramt af svær sygdom. At skulle forsure sig med varigt nedsatte funktioner kan afstedkomme psykologiske reaktioner som depression, nedsat livskvalitet mm. Også de pårørende bliver potentielt hårdt

ramte. Rehabiliteringspsykologien byder på helhedsorienterede forholdemåder i støtten til syge og pårørende.

Pensum (i alt 40 sider):

- Glintborg, C. (2018). *Introduktion til rehabiliteringspsykologi*. Kap. 1, s. 13-18. In C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [6 s.]
- Glintborg, C. & Larsen, K. (2018). *Fra sygdom til sundhed – resiliensmodellen*. Kap. 3, 35-46. In C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [12 s.]
- Thøgersen, C.M.S., Glintborg C, Hansen T.G.B. and Trettvik, J. (2022). Psychotherapeutic Intervention for Adults With Acquired Brain Injury: A Case Study Using BackUp. *Front. Rehabil. Sci.* 3:771416. doi: 10.3389/fresc.2022.771416 [10 s.]
- Momsen, AM.H., Fox, J.C., Nielsen, C.V, Thuesen, J., & Maribo, T. (2022). Rehabilitation Research in Denmark Between 2001 and 2020: A Scoping Review. *Front. Rehabil. Sci.* 3:849216. DOI: 10.3389/fresc.2022.849216 [12 s.]

4. Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser

3 timer v/ Patrick Karl Bender

Der er en stigende bevågenhed på børn og unges mistrivsel. Problemet belyses fra forskellige perspektiver. Under temaet 'Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser', ser vi på, hvordan vi tilgår digitale spil og andre medier, og hvordan brugen af disse påvirker os. Er det godt for os at bruge digitale medier? Er det dårligt? Hvad er de sundhedsmæssige konsekvenser af digitalt mediebrug?

Pensum (i alt 29 sider):

- Bender, P. K. (2018). Problematisk gaming og angst. *Paedagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 55(1), 101-111. [11 s.]
- Bender, P. K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current opinion in psychology*, 19, 104-108. [5 s.]
- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(2), 103–109. [7 s.]
- Tromholt, M. (2016). The Facebook Experiment: Quitting Facebook Leads to Higher Levels of Well-Being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 19(11), 661–666. [6 s.]

5. Kroniske smerter og håndtering heraf

3 timer v/Cecilie Marie Thøgersen

Mange forskellige sygdomme medfører mere eller mindre invaliderende og tilbagevendende eller kroniske smerter. Sundhedspsykologen arbejder helhedsorienteret med at understøtte stadig mere velfungerende håndteringsstrategier. Forelæsningen gennemgår hvad og hvordan der arbejdes hermed på smertecentre i DK.

Pensum (i alt 64 sider):

- Hansen, K.E. & Kold, M. (2018). *Rehabiliteringspsykologisk behandling af kroniske smerter*. Kap 14, s. 239-262. In C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. **[24 s.]**
- Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis. *Nordic Psychology*, 64(1), 2–16. **[14 s.]**
- Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review. *Cognitive Behaviour Therapy*, 45(1), 5–31. **[26 s.]**

6. Funktionelle lidelser

3 timer v/ Gæste forelæser, Center for Funktionelle lidelser

Komplekse symptom- og sygdomsbilleder fylder stadig mere. I 20-50% af alle lægekonsultationer, afhængig af det lægelige speciale, konfronteres lægen med somatiske symptomer, som ikke skyldes somatisk sygdom, og hvor en ren biomedicinsk tilgang derfor kommer til kort. 6% har en funktionel lidelse, der påvirker deres livskvalitet væsentligt. En funktionel lidelse er en samlebetegnelse for tilstande, hvor mennesker oplever kropslige symptomer, som påvirker deres evne til at fungere normalt i dagligdagen, og hvor symptomerne ikke kan tilskrives en anden kendt og veldefineret diagnose. Man kan forstå en funktionel lidelse som en tilstand, hvor hjernen og kroppen er overbelastet og er i en form for alarmberedskab. Gennem de seneste år er der blevet forsket intensivt i årsager og behandling af funktionelle lidelser. Forskningen viser blandt andet, at nogle patienter kan blive raske, og en stor del kan få en betydelig forbedret livskvalitet. Forelæsningen gennemgår diagnosticering, forklaringsmodeller og behandlingselementer.

Pensum (i alt 68 s.):

- Henningsen, P., Gründel, H., Kop, W.J., Löwe, B., Martin, A., Rief, W., Rosmalen, J.G.M., Schröder, A., van der Feltz-Cornelis, C. & Van den Bergh, O. (2018). Persistent Physical Symptoms as Perceptual Dysregulation: A Neuropsychobehavioral Model and Its Clinical Implications. *Psychosomatic Medicine*, V 80, 422-432. **[10 s.]**
- Kallesøe, K.H., Schröder, A., Wicksell, R.K. et al. Feasibility of group-based acceptance and commitment therapy for adolescents (AHEAD) with multiple functional somatic syndromes: a pilot study. *BMC Psychiatry* 20, 457 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12888-020-02862-z> **[16 s.]**
- Roenneberg, C., Sattel, H., Schaefer, R., Henningsen, P., & Hausteiner-Wiehle, C. (2019). Functional Somatic Symptoms. *Deutsches Arzteblatt international*, 116(33-34), 553–560. <https://doi.org/10.3238/arztebl.2019.0553> **[7 s.]**
- Rosendal, M. (2021). Hvordan kan vi forstå funktionel lidelse (2) Centralnervesystemets rolle. *Månedsskrift for alm praksis*, 5, 354-362. **[9 s.]**
- Toscano, L.H.S. (2015). Hvad er en funktionel lidelse? I bogen Funktionelle lidelser. Viden, samtaler og sygehistorier. Fagl's forlag 18-32 **[14 s.]**
- Toscano, L., & Rosendal, M. (2022). Værktøjskassen til funktionel lidelse 13: Det autonome nervesystem, illustreret: Redskaber til håndtering og behandling af vedvarende symptomer og funktionel lidelse i almen praksis. *Månedsskrift for Almen Praksis*, Maj 2022, 388-393. **[5 s.]**
- Vase, L., Skyt, I., & Hall, K. T. (2016). Placebo, nocebo, and neuropathic pain: *PAIN*, 157, S98–S105. **[7 s.]**

7. Mindfulness og naturbaseret mindfulness i sundhedspsykologien

3 timer v/ Ida Flagstad Hejlesen

Mindfulness indtager en stadig større rolle i sundhedspsykologien som redskab til at støtte både patienter og pårørende. Forelæsningen giver en introduktion til de mest anvendte mindfulness-baserede interventioner inden for psykologien, herunder MBCT (Mindfulness-based Cognitive Therapy) og MBSR (Mindfulness-based Stress Reduction), med fokus på deres teoretiske grundlag og kliniske anvendelsesområder.

Forelæsningen sætter særligt fokus på naturbaseret mindfulness – en tilgang der kombinerer klassiske mindfulness-principper med øvelser udført i naturlige omgivelser. Deltagerne vil få indsigt i, hvordan naturen kan fungere som terapeutisk ressource til at styrke mental velvære, reducere stress og håndtere tankemylder. Der vil blive præsenteret konkrete eksempler på gruppebaserede forløb, hvor naturbaseret mindfulness anvendes til at hjælpe mennesker med stress, senfølger efter kræft mv.”

Pensum (i alt 79 s.):

- Kold, M. & Hansen, K.E. (2018). 7. *Mindfulness*, s. 89-114 I C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [26 s.]
- Kabat-Zinn, J. (2003). Mindfulness-based interventions in context: Past, present, and future. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 10(2), 144-156. [12 s.]
- Kaplan, S. (1995). "The restorative benefits of nature: Toward an integrative framework." *Journal of Environmental Psychology*, 15(3), 169-182. [13 s.]
- Djernis, D., et al. (2019). A Systematic Review and Meta-Analysis of Nature-Based Mindfulness: Effects of Moving Mindfulness Training into an Outdoor Natural Setting. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(17), 3202. [20 s.]
- Choe, E. Y., et al. (2023). "The mechanisms of nature-based therapy on depression, anxiety, stress, and life satisfaction: examining mindfulness in a two-wave mediation model." *Frontiers in Psychology*, [14 s.]
- Jessen, N. H., Løvschall, C., Skejød, S. D., et al. (2025). Effect of nature-based health interventions for individuals diagnosed with anxiety, depression and/or experiencing stress—a systematic review and meta-analysis. *BMJ Open*, 15:e098598 [10 s.]

8. Den professionelle i det sundhedspsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer. Afslutning af forløb

3 timer v/ Cecilie Marie Thøgersen

Sundhedspsykologien har oplevet skiftende bølger af popularitet, internationalt som nationalt gennem ca. fem årtier. Kritik af og forsvar for retningens beståen også i fremtiden, fremføres. Deltageren på modulet får nu lejlighed til at sætte fokus på sin egen professionelle rolle og udviklingen af denne. Forelæsningen slutter med en tour de force ud over modulets struktur, formål og indhold.

Pensum (i alt 37 sider):

- Shapiro & Carlson (2017). *The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions*, s. 21-36. Washington: American Psychological Association. Kap. 2. The mindful therapist. [15 s.]

- Terjestam, Bengtsson, & Jansson (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, 37(5), 456–469. [13 s.]
- Dobud, W. (2016). Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education*; Milton Vol. 19, Iss. 1, (Apr 2016): 33-41. [9 s.]

Samlet pensum:

- Bender, P. K. (2018). Problematisk gaming og angst. *Paedagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 55(1), 101-111. (uploades til moodle) [11 s.]
- Bender, P. K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current opinion in psychology*, 19, 104-108. <https://www.sciencedirect.com/zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/S2352250X17300660> [5 s.]
- Choe, E. Y., et al. (2023). "The mechanisms of nature-based therapy on depression, anxiety, stress, and life satisfaction: examining mindfulness in a two-wave mediation model." *Frontiers in Psychology* <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2023.1330207/full> [14 s.]
- Dahl, C. J., Wilson-Mendenhall, C. D., & Davidson, R. J. (2020). The plasticity of well-being: A training-based framework for the cultivation of human flourishing. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(51), 32197-32206. <https://www.jstor.org/zorac.aub.aau.dk/stable/27005783?sid=primo&seq=1> [10 s.]
- Djernis, D., et al. (2019). A Systematic Review and Meta-Analysis of Nature-Based Mindfulness: Effects of Moving Mindfulness Training into an Outdoor Natural Setting. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(17), 3202. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6747393/> [20 s.]
- Dobud, W. (2016). Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education*; Milton Vol. 19, Iss. 1, (Apr 2016): 33-41. <https://www.proquest.com/docview/1783063114/fulltextPDF/BEC4DF17780F4FF6PQ/1?accountid=8144&sourcetype=Scholarly%20Journals> [9 s.]
- Elsass, P. (2018). *Kunsten at være bange. Om frygt og helte*. S. 179-229. Kbh.: Gyldendal. (uploades til moodle) [36 s.]
- Friis-Hasché, E. (2013). 1. *Sundhed, sygdom og funktion*, s. 25-45. In Friis-Hasché, E., Frostholm, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. (uploades til moodle) [21 s.]
- Glintborg, C. (2018). *Introduktion til rehabiliteringspsykologi*. Kap. 1, s. 13-18. In C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [6 s.]
- Glintborg, C. & Larsen, K. (2018). *Fra sygdom til sundhed – resiliensmodellen*. Kap. 3, 35-46. In C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [12 s.]
- Goleman, D. & Davidson, R.J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*,. Kap. 6. Primed for love s. 101-122. og Kap. 9. *Mind, Body & Genome* s. 165-190. New York: Avery. (uploades til moodle) [48 s.]

- Hansen, K.E. & Kold, M. (2018). *Rehabiliteringspsykologisk behandling af kroniske smerter*. Kap 14, s. 239-262. In C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [24 s.]
- Henningsen, P., Gründel, H., Kop, W.J., Löwe, B., Martin, A., Rief, W., Rosmalen, J.G.M., Schröder, A., van der Feltz-Cornelis, C. & Van den Bergh, O. (2018). Persistent Physical Symptoms as Perceptual Dysregulation: A Neuropsychobehavioral Model and Its Clinical Implications. *Psychosomatic Medicine*, V 80, 422-432. <https://oec-ovid-com.zorac.aub.aau.dk/article/00006842-201806000-00004/HTML> [10 s.]
- Jessen, N. H., Løvschall, C., Skejød, S. D., et al. (2025). Effect of nature-based health interventions for individuals diagnosed with anxiety, depression and/or experiencing stress—a systematic review and meta-analysis. *BMJ Open*, 15:e098598. <https://bmjopen.bmj.com/content/15/7/e098598> [10 s.]
- Kabat-Zinn, J. (2003). Mindfulness-based interventions in context: Past, present, and future. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 10(2), 144-156. <https://psycnet-apa-org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/2003-03824-002.html> [12 s.]
- Kallesøe, K.H., Schröder, A., Wicksell, R.K. et al. Feasibility of group-based acceptance and commitment therapy for adolescents (AHEAD) with multiple functional somatic syndromes: a pilot study. *BMC Psychiatry* 20, 457 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12888-020-02862-z> [16 s.]
- Kaplan, S. (1995). "The restorative benefits of nature: Toward an integrative framework." *Journal of Environmental Psychology*, 15(3), 169-182. <https://www.sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/0272494495900012> [13 s.]
- Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis. *Nordic Psychology*, 64(1), 2–16. <https://www.tandfonline-com.zorac.aub.aau.dk/doi/epdf/10.1080/19012276.2012.693727?needAccess=true> [14 s.]
- Kold, M. & Hansen, K.E. (2018). 7. *Mindfulness*, s. 89-114 I C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [26 s.]
- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(2), 103–109. <https://research-ebsco-com.zorac.aub.aau.dk/c/p75bir/viewer/pdf/dh2xqr3nmf?route=details> [7 s.]
- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(7), 2693–2698. <https://www-jstor-org.zorac.aub.aau.dk/stable/41002200?sid=primo&seq=1> [6 s.]
- Mømsen, AM.H., Fox, J.C., Nielsen, C.V, Thuesen, J., & Maribo, T. (2022). Rehabilitation Research in Denmark Between 2001 and 2020: A Scoping Review. *Front. Rehabil. Sci.* 3:849216. DOI: 10.3389/fresc.2022.849216. <https://www.frontiersin.org/journals/rehabilitation-sciences/articles/10.3389/fresc.2022.849216/full> [12 s.]
- Netterstrøm, B. (2013). *Stress*. Kap. 6, s. 123-138. In Friis-Hasché, E., Frostholm, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. (uploades til moodle) [16 s.]
- Prætorius, N.U. (2018). *Opgør med konkurrencestatens negative menneskesyn*. In Wold, M., & Wold, M.. *Tag etikken tilbage: markedstænkningen og dens konsekvenser*. Jensen & Dalgaard. (uploades til moodle) [15 s.]

- Roenneberg, C., Sattel, H., Schaefer, R., Henningsen, P., & Hausteiner-Wiehle, C. (2019). Functional Somatic Symptoms. *Deutsches Arzteblatt international*, 116(33-34), 553–560. <https://doi.org/10.3238/arztebl.2019.0553> [7 s.]
- Rosenberg, R. (2013). *Angst og depression*. Kap. 7, s. 139-158. In Friis-Hasché, E., Frostholt, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. (uploades til moodle) [19 s.]
- Rosendal, M. (2021). Hvordan kan vi forstå funktionel lidelse (2) Centralnervesystemets rolle. *Månedsskrift for alm praksis*, 5, 354-362. [9 s.]
- Shapiro & Carlson (2017). *The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions*, s. 21-36. Washington: American Psychological Association. Kap. 2. The mindful therapist. [15 s.]
- Taylor, S.E. (2018). *Health psychology* (Tenth edition), s. 14-36. New York, NY: McGraw-Hill Education. Kap. 2. The systems of the body. (uploades til moodle) [22 s.]
- Terjestam, Bengtsson, & Jansson (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, 37(5), 456–469. <https://journals-sagepub-com.zorac.aub.aau.dk/doi/full/10.1177/0143034316658321> [13 s.]
- Thøgersen, C.M.S., Glinborg C, Hansen T.G.B. and Tretvik, J. (2022). Psychotherapeutic Intervention for Adults With Acquired Brain Injury: A Case Study Using BackUp. *Front. Rehabil. Sci.* 3:771416. doi: 10.3389/fresc.2022.771416. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9397759/> [10 s.]
- Toscano, L.H.S. (2015). Hvad er en funktionel lidelse? I bogen Funktionelle lidelser. Viden, samtaler og sygehistorier. Fadl's forlag 18-32 [14 s.]
- Toscano, L., & Rosendal, M. (2022). Værktøjskassen til funktionel lidelse 13: Det autonome nervesystem, illustreret: Redskaber til håndtering og behandling af vedvarende symptomer og funktionel lidelse i almen praksis. *Månedsskrift for Almen Praksis*, Maj 2022, 388-393. [5 s.]
- Tromholt, M. (2016). The Facebook Experiment: Quitting Facebook Leads to Higher Levels of Well-Being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 19(11), 661–666. <https://www.liebertpub-com.zorac.aub.aau.dk/doi/full/10.1089/cyber.2016.0259> [6 s.]
- Vase, L., Skyt, I., & Hall, K. T. (2016). Placebo, nocebo, and neuropathic pain: *PAIN*, 157, S98–S105. [Tilgængelig gennem aub](https://www.tandfonline-com.zorac.aub.aau.dk/doi/full/10.1080/16506073.2015.1098724) [7 s.]
- Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review. *Cognitive Behaviour Therapy*, 45(1), 5–31. <https://www.tandfonline-com.zorac.aub.aau.dk/doi/full/10.1080/16506073.2015.1098724> [26 s.]
- Vind, L. (2018). Kap. 8. *Compassionfokuseret terapi og træning*. I: Glinborg, C. (2018). *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion I teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag [16 s.]

I alt 494 sider

Formidling af Psykologisk Viden

Modultitel dansk: *Formidling af psykologisk viden*

Modultitel engelsk: *Communication and Dissemination of Psychological Knowledge*

ECTS: 5

STADS-kode: HEA460045V

Placering

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester.

(Obl. fag på BA-sidefag for studerende på studieordning 2022, årgang 2023/24)

Modulansvarlig

Svend Brinkmann

Undervisere

Svend Brinkmann

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk.

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- Og forståelse af kommunikations- og formidlingsteori
- Og forståelse for forskellige problemstillinger knyttet til formidling af psykologisk viden
- Og forståelse for forskellige mundtlige, skriftlige, visuelle og digitale redskaber og metoder til formidling

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- At analysere forskellig målgruppers behov for psykologisk viden, og de problemstillingerne forbundet med formidling af denne viden
- At udvælge psykologisk teori og viden, der er relevant for en udvalgt målgruppe, og forholde sig kritisk til denne teori og viden
- At forbinde den udvalgte psykologisk teori og viden med relevant formidlingsteori
- At reflektere over og forholde sig kritisk til forskellige typer af kommunikation og disses muligheder og begrænsninger

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- Selvstændigt at undersøge og analysere en målgruppes formidlingsbehov og relevante problemstillinger i tilknytning hertil
- Tilrettelæggelse af et formidlingsforløb om psykologisk viden for ikke-psykologer

- Anvendelse af mundtlige, skriftlige, visuelle og digitale formidlingsmetoder og redskaber til at kommunikere og formidle psykologisk viden

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet har til formål at styrke psykologistuderernes refleksion over formidling af psykologisk viden og dertil knyttede problemstillinger samt brug af udvalgte formidlingsredskaber. Kurset danner en teoretisk basis for planlægning og udførelse af undervisning og formidling af psykologisk fagstof for ikke-psykologer.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 forelæsninger á 2 timer. Hver forelæsningsgang følges desuden af to seminartimer, hvilket giver 20 timer i alt.

Det forventes, at de studerende deltager aktivt i øvelser undervejs og løbende arbejder med et formidlingsprojekt i seminartimerne.

Pensum: 500 standardsider litteratur.

Deltagere

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester.

(Obl. fag på BA-sidefag for studerende på studieordning 2022, årgang 2023/24)

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser
1. Introduktion til formidling af psykologisk viden Fokus på mundtlig formidling	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Mundtlig formidling	Svend Brinkmann
2. Fokus på skriftlig formidling	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Skriftlig formidling	Svend Brinkmann
3. Fokus på visuel formidling	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Visuel formidling	Svend Brinkmann
4. Fokus på dialogisk formidling	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Dialogisk formidling (samtaler, podcast o.lign.)	Svend Brinkmann
5. Afsluttende præsentationer	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Fremlæggelser og evalueringer	Svend Brinkmann

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver (heri kan fx indgå kort essayskrivning, optagelse af podcast, gruppearbejde og afsluttende gruppepræsentation), som stilles i løbet af kurset.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering, er der anvendt et eksamensforsøg.

Syge- og reeksamen

Skriftlig. Prøven er individuel

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: Om mundtlig formidling

4 timer v/ Svend Brinkmann

Pensum:

- Harinck, F. & van Leeuwen, E. (2020). *The Art of Presenting*. Cambridge: Cambridge University Press.

2. Forelæsning: Om skriftlig formidling

4 timer v/ Svend Brinkmann

Pensum:

- Becker, H.S. (2020). *Writing for Social Scientists*. (3. udg.). Chicago: University of Chicago Press.

3. Forelæsning: Om visual formidling

4 timer v/ Svend Brinkmann

Pensum:

- Harinck, F. & van Leeuwen, E. (2020). *The Art of Presenting*. Cambridge: Cambridge University Press.

4. Forelæsning: Om dialogisk formidling

4 timer v/ Svend Brinkmann

Pensum:

- Brinkmann, S. (2014). *Det kvalitative interview*. København: Hans Reitzels Forlag. (bortset fra kap. 1, dvs. s. 1-65).

5. Forelæsning: Afsluttende præsentationer

4 timer v/ Svend Brinkmann

Der er ikke ny pensumlitteratur til denne gang, da dagen primært vil bestå af formidlingspræsentationer og evalueringer.

Samlet pensum:

- Becker, H.S. (2020). *Writing for Social Scientists*. (3. udg.). Chicago: University of Chicago Press. **[181 sider]**
- Brinkmann, S. (2014). *Det kvalitative interview*. København: Hans Reitzels Forlag. (bortset fra kap. 1, dvs. s. 1-67). **[157 sider]**
- Harinck, F. & van Leeuwen, E. (2020). *The Art of Presenting*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://www-cambridge-org.zorac.aub.aau.dk/core/books/art-of-presenting/2B2BE3580A8E6E14E3B83B71D7A3ABB5> **[173 sider]**

I alt 511 sider

Køn og feminisme i Psykologi

Modultitel dansk: *Køn og feminisme i psykologi*

Modultitel engelsk: *Gender and Feminism in Psychology*

ECTS: 5

STADS-kode: HEA460042V

Placering

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester, samlæst med KA-sidefagsstuderende, 75 ECTS.

Modulansvarlig

Bolette Windfeld Thesbjerg, bwt@ikp.aau.dk

Sarah Awad, awads@ikp.aau.dk

Undervisere

Lise Rolandsen Agustin, liser@dp.s.aau.dk

Noomi Matthiesen, noomi@ikp.aau.dk

Sarah Awad, awads@ikp.aau.dk

Michelle Angelica Lind Kaptain, mianlika@ikp.aau.dk

Christian Bonde Barckmann, cbba@ikp.aau.dk

Julie Nørgaard, jno@ikp.aau.dk

Jonas Yurtsever Vesterdal, yey@ikp.aau.dk

Bolette Windfeld Thesbjerg, bwt@ikp.aau.dk

Christian Gerlach, christiang@ikp.aau.dk

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk og engelsk.

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- forskellige tilgange til køn og seksualitet og deres bidrag til psykologifagets udvikling
- og grundig forståelse af relevante feministiske begreber og teorier
- og grundig forståelse af feministiske teoris bidrag til psykologi
- feministiske teoris bidrag til studierne af barndom, udvikling og kønnede forældreskab
- udviklingen af feministiske og queer bevægelser.

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- at beskrive og redegøre for relevante begreber og tematikker inden for køns teorier
- at forklare og analysere feministiske teoris bidrag til forståelsen af psykologiske fænomener
- at analysere ulige magtforhold i hverdagspraksisser og på strukturelt niveau
- at analysere feministiske og queerteoriens muligheder, udfordringer og problemstillinger

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at identificere magt- og kønsfordelingsdynamikker i viden og praksis inden for psykologi og beslægtede fagområder
- at anvende viden og færdigheder til teoretisk og metodisk at undersøge relevante psykologiske problemstillinger i lyset af feministisk teori på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at reflektere kritisk og nuanceret over kønsligestilling

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet omfatter en introduktion til centrale teorier om køn, herunder feministiske teorier og deres bidrag til psykologisk viden og praksis.

Modulet sætter den studerende i stand til at diskutere og analysere, hvordan teorier om køn og de feministiske teorier har påvirket forskning og viden inden for psykologi og relaterede fag som visuelle kulturstudier, familiestudier, politologi og pædagogik.

Undervisningen vil være baseret på dansk og international forskning og inddrager i høj grad empiriske eksempler.

Forelæsninger arbejdes problemorienteret med udvalgte cases, som efterfølgende diskuteres i grupper og opsamles i plenum.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS points svarer til 135 timer.

Deltagere

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester, samlæst med KA-sidefagsstuderende, 75 ECTS.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser
-----------	----------	-------	------------

1	2 x 45 min	Introduction to main theoretical approaches to gender	Sarah Awad
2	2 x 45 min	Gender as performative subjectivity	Bolette Windfeld Thesbjerg
3	2 x 45 min	Feminist mobilizations & intersectionality	Lise Rolandsen Agustín
4	2 x 45 min	Køn, kognition & Hjerne	Christian Gerlach
5	2 x 45 min	Family and feminism	Noomi Matthiesen
6	2 x 45 min	Køn i den offentlige debat og på institutionelt niveau + gruppeøvelse	Jonas Yurtsever Vesterdal
7	2 x 45 min	Omsorg, psykiatri, diagnoser og feminisme	Christian Bonde Barckmann
8	2 x 45 min	Sexuality in practice	Michelle Angelica Lind Kaptain
9	2 x 45 min	Feminist AI and Tech	Bolette Windfeld Thesbjerg
10	2 x 45 min	Feministisk omsorgsteori i arbejdslivsstudier	Julie Nørgaard

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering.

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver (heri indgår bl.a. kort essayskrivning, gruppearbejde og gruppepræsentation), som stilles i løbet af kurset.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået

Censur: Intern prøve

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering, er der anvendt et eksamensforsøg

Syge- og reeksamen

Skriftlig. Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator

Forelæsningsmanchet/Pensum:

Modulaktiviteter (kursusgange mv.) og pensum:

DAG 1

1. Forelæsning - Introduction

2 timer v/ Sarah Awad

The course starts by considering whether there is a tenable distinction between sex and gender, what it means to say that a category is socially constructed, and how social constructions can be oppressive. The purpose of this lecture is to give an overview of the approaches that have tackled these questions and how they have found space in the psychological theorization. Strengths and weaknesses of these different theories are discussed.

Pensum:

- Inglis, D. & Thorpe, C. (2012). An Invitation to Social Theory. Cambridge: Polity Press. Chapter 11: Feminist Paradigms. <https://research-ebsco-com.zorac.aub.aau.dk/c/p75bir/search/details/lmcxg7uh5j?db=nlebk> **[23 s.]**
- Stainton Rogers, W., & Stainton Rogers, R. (2001). The psychology of gender and sexuality: An introduction. McGraw-Hill Education (UK). Chapter 5: Feminist challenges **[38 s.]**
- Beauvoir, Simone de (2011). Introduction. The Second Sex (s. 23-39). (Constance Borde & Sheila Malovany-Chevallier, Trans.). New York: Vintage Books. **[15 s.]**

Supplementary:

- Young, I. M. (2002). Lived body vs gender: Reflections on social structure and subjectivity. Ratio, 15(4), 410-428. **[18 s.]**
- Weisstein, N. (1993). Power resistance and science: A call for a revitalized feminist psychology. Feminism & Psychology, 3(2), 239-245. **[7 s.]**
- Rutherford, A., Vaughn-Blount, K., & Ball, L. C. (2010). Responsible opposition, disruptive voices: Science, social change, and the history of feminist psychology. Psychology of Women Quarterly, 34(4), 460-473. **[14 s.]**

2. Forelæsning - Judith Butler: Gender as performative subjectivity

2 timer v/ Bolette Windfeld Thesbjerg

This lecture will introduce parts of Judith Butler's work on gender, subjectivity and identity. Butler's thoughts on how the body is constructed and formed into a subject will be discussed along with her thoughts on the relationship between subjectivity and identity. There will be a discussion of how Butler sees the subject as suppressed by regimes of power in society. Furthermore, it will be discussed how Butler views gender and how she understands gender as a subjectivizing mechanism. It will also be discussed why and how she is concerned with emancipating individuals from the construct of gender in general and how her critique of feminist theory is grounded in the notion of gender as performative subjectivity.

Pensum:

- Brady, A. & Schirato, T. (2011). Introduction. In *Understanding Judith Butler*. SAGE Publications Ltd. Tilgængelig gennem aub [4 s.]
- Brady, A. & Schirato, T. (2011). Subjectivity, identity and desire. In *Understanding Judith Butler*. SAGE Publications Ltd. Tilgængelig gennem aub. [25 s.]

Supplementary

- Butler, J. (1990). *Subjects of Sex/Gender/Desire*. In *Gender Trouble*. Routledge. [30 s.]

3. Forelæsning - Feminist mobilizations & intersectionality

2 timer v/ Lise Rolandsen Agustín

In recent years the study of feminist mobilizations has partly focused on the ways in which different inequalities (such as gender, ethnicity, age, etc.) interact in the practices and aims of these social movements. Membership bases, advocacy efforts and mobilization patterns are addressed from the perspective of intersectionality. This session introduces to analyses of feminist mobilization in an international context, current approaches as well as critical perspectives. The session addresses power relations and patterns of in/exclusion within movements and how these dimensions affect their collective identity and action strategies.

Pensum:

- Bonu Rosenkranz, G. & della Porta, D. (2025): "Feminist Movements in Time and Space: An Introduction". In: *Feminist Movements in Time and Space. A European Perspective* (eds della Porta & Bonu Rosenkranz), Palgrave Macmillan, p.1-38. https://link-springer-com.zorac.aub.aau.dk/chapter/10.1007/978-3-031-77274-0_1 [38 s.]
- Lepinard, E. (2014). Doing Intersectionality. Varieties of Feminist Practices in France and Canada, *Gender & Society*, 28(6), 877–903. <https://www-jstor-org.zorac.aub.aau.dk/stable/43669925?sid=primo&seq=1> [13 s.]
- Christoffersen, A. & Emejulu, A. (2023): "Diversity Within": The Problems with "Intersectional" White Feminism in Practice, *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society*, 30(2), 630–653. <https://academic-oup-com.zorac.aub.aau.dk/sp/article/30/2/630/6965078?login=true&token=eyJhbGciOiJub25lIn0.eyJleHAiOiJlE3Njk2MDY1MzQsImp0aSI6IjgxYmU5YTQyLTZIMTEtNDgwYi1hYzIzLT-ILOWE2NmFIMWZlOCJ9>. [24 s.]

DAG 2

4. forelæsning Køn, kognition & Hjerne

2 timer v/ Christian Gerlach

Forhold vedrørende hjernen bliver hyppigt inddraget i debatten om kønsforskelle. Men hvad ved vi egentlig om kønsforskelle i kognition og hjerneprocesser? Og hvad skyldes arv og hvad skyldes miljø – og kan vi overhovedet afgøre, hvad der er hvad. Dette er de centrale spørgsmål som forelæsningen vil søge at komme omkring.

Pensum:

- Gerlach, C. (2017): Det ved vi (ikke) om kønsforskelle i hjernen. <https://videnskab.dk/krop-sundhed/det-ved-vi-ikke-om-koensforskelle-i-hjernen/> [5 s.]
- Hyde, J. S. (2014). Gender similarities and differences. *Annual review of psychology*, 65, 373-398. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010213-115057> [25 s.]
- Joel, D et al. (2015). Sex beyond the genitalia: The human brain mosaic. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 112 15468-15473. 112 (50) 15468-15473. <https://www-jstor-org.zorac.aau.dk/stable/26466619?sid=primo&seq=1> [5 s.]
- Ryali, S., Zhang, Y., de Los Angeles, C., Supekar, K., & Menon, V. (2024). Deep learning models reveal replicable, generalizable, and behaviorally relevant sex differences in human functional brain organization. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 121, e2310012121. <https://doi.org/10.1073/pnas.2310012121> [12 s.]

5. Forelæsning - Family and feminism

2 timer v/ Noomi Matthiesen

This lecture describes the western cultural construction of the practice of parenting focusing on the normative ideals of mothering and fathering. The role of developmental psychology, as well as neuroscience, is discussed in the emergence of commonsense notions of motherhood and fatherhood and the gendered parenting practices that these notions incur. This includes a discussion of intensive parenting/mothering and the consequences for families, including families with untraditional structures.

Pensum:

- Faircloth, C. (2021). When equal partners become unequal parents: couple relationships and intensive parenting culture. *Families Relationships and Societies*. 10(2), s. 231-248. <https://www.proquest.com/docview/2582582801?accountid=8144&parent-SessionId=WdH7UpGEjWI85Rvw%2BIMXfAQTuaBODuxhbE0wJlnR2u8%3D&pq-origsite=primo&sourcetype=Scholarly%20Journals> [17 s.]
- Hays, S. (1996). *The cultural contradictions of motherhood*. Yale: Yale University Press. Ch. 1 & 2, s. 1-50 [50 s.]

6. Forelæsning – Feminisme i den offentlige debat og på institutionelt niveau + gruppeøvelse

2 timer v/ Jonas Yurtsever Vesterdal

I denne forelæsning vil der være fokus på feminisme og kønsroller i den offentlige debat samt på institutionelt niveau – med særligt fokus på EU's direktiv om mindst 40% af det underrepræsenterede køn i bestyrelser. Der vil være en gruppeøvelse, hvor I skal finde på argumenter for og imod direktivet baseret på den position, I bliver bedt om at repræsentere.

Pensum:

- Elomäki, A. (2018). Gender Quotas for Corporate Boards: Depoliticizing Gender and the Economy. *NORA : Nordic Journal of Women's Studies*, 26(1), 53–68.
<https://doi.org/10.1080/08038740.2017.1388282> [16 s.]
- Gianoncelli, E. (2022). Anti-feminist Conservative Women Intellectuals and the Rhetoric of Reaction. *The Political Quarterly (London. 1930)*, 93(1), 39–45.
<https://doi.org/10.1111/1467-923X.13082> [7 s.]

DAG 3

7. Forelæsning – Diagnostics and clinical practice under a feminist lens

2 timer v/ *Christian Bonde Barckmann*

This lecture introduces a feminist perspective on psychiatry and diagnoses. Through examples from psychological practice, we explore how diagnoses shape possibilities for therapeutic intervention and understanding — and how feminist and ethical approaches can open alternative ways of engaging with mental distress.

Pensum:

- Swartz, Sally. "Feminism and Psychiatric Diagnosis: Reflections of a Feminist Practitioner." *Feminism & Psychology*, vol. 23, no. 1, 2013, s. 41–48, <https://journals-sagepub-com.zorac.aub.aau.dk/doi/full/10.1177/0959353512467965> [8 s.]
- Moore, I., Morgan, G., & Howard, C. (2024). Constructions of "female autism" in professional practices: A Foucauldian discourse analysis. *Feminism & Psychology*, 35(2), 206-227. <https://doi.org/10.1177/09593535241283325> (Original work published 2025) [21 s.]
- Burman, Erica, et al. "Conceptualizing Cultural and Gendered Identities in Psychological Therapies." *European Journal of Psychotherapy & Counselling*, vol. 1, no. 2, 1998, s. 231–55, <https://www-tandfonline-com.zorac.aub.aau.dk/doi/abs/10.1080/13642539808402311> [24 s.]

8. Forelæsning – Sexuality in practice

4 timer v/ *Michelle Angelica Lind Kaptain*

We discuss in this lecture dilemmas in relation to analyzing and tackling inequalities in practice and we reflect on the implications of queer and feminist theories for psychological practice. We look at different examples such as The Pleasure Gap and how it is treated in psychosexual therapy. Furthermore, we discuss the possibilities and challenges with cultural relativistic approaches to gender inequalities and work with different clinical case examples

Pensum:

- Frederick, D. A., John, H. K. S. T., Garcia, J. R., & Lloyd, E. A. (2018). Differences in orgasm frequency among gay, lesbian, bisexual, and heterosexual men and women in a US national sample. *Archives of sexual behavior*, 47(1), 273-288. <https://link-springer-com.zorac.aub.aau.dk/article/10.1007/s10508-017-0939-z> [21 s.]
- Harvey, P., Jones, E., & Copulsky, D. (2023). The Relational Nature of Gender, the Pervasiveness of Heteronormative Sexual Scripts, and the Impact on Sexual Pleasure. *Archives of Sexual Behavior*, 52(3), 1195-1212. <https://link-springer-com.zorac.aub.aau.dk/article/10.1007/s10508-023-02558-x> [18 s.]
- Klein, V., Kosman, E., & Kahalon, R. (2023). Devaluation of Women's Sexual Pleasure: Role of Relationship Context and Endorsement of the Madonna-Whore Dichotomy. *Sex Roles*, 1-15. <https://link-springer-com.zorac.aub.aau.dk/article/10.1007/s11199-023-01424-3> [24 s.]

DAG 4

9. Forelæsning – Feminist AI and Tech

2 timer v/ Bolette Windfeld Thesbjerg

Vi lever i en gennemdigitaliseret verden, hvor det første de fleste af os interagerer med om morgenen er en algoritme. Samtidig anerkender vi i højere og højere grad, hvordan algoritmer som dem, der styrer vores sociale medier og de AI-værktøjer, der lever i stort set al teknologi er grundlæggende formet af sociale interesser og værdier. Så hvordan skaber vi mere lige tech? Hvordan kan vi tænke tech og AI på en måde, der mindsker diskrimination og bias i stedet for at fremme det? Og hvordan kan vi forestille os utopiske tech-fremtider for alle fremfor de dystopier, der lige nu virker til at vente om hjørnet?

Pensum:

- Kubes, T. (2025). A Critique of Human-Centred AI: A Plea for a Feminist AI Framework (FAIF). *AI & Society*. <https://doi.org/10.1007/s00146-025-02556-8> [12 s.]
- Hampton, L. M. (2023). Techno-Racial capitalism. In *Oxford University Press eBooks* (s. 119–136). <https://doi.org/10.1093/oso/9780192889898.003.0008> [17 s.]
- Boydell, K., & Surianarain, S. (2023). Beyond Underpaid Women and Robots : Towards a Better Future of care work. In *Amsterdam University Press eBooks*. https://doi.org/10.5117/9789463728386_ch19 [12 s.]

Supplementary:

- Atanasoski, N. (2023). Feminist technofutures. In *Oxford University Press eBooks* (s. 137- 154). <https://doi.org/10.1093/oso/9780192889898.003.0009> [17 s.]

10. Forelæsning – Feministisk Omsorgsteori I Arbejdslivsstudier

2 timer v/ Julie Nørgaard

Pensum:

- Nørgaard, J. (2025). Frembringelse eller Fremmedgørelse? Kollektive omsorgspraksisser som kreativ modstand mod produktions- og arbejdsvilkår. *Social Kritik: Tidskrift for social analyse & debat*. nr. 175/2025-2 [20 s.]
- Green, K. R., & Dupret, K. (2023). Making Sense of Social Sustainability. I J. Krøjer, & L. L. Langergaard (red.), *Social Sustainability in Unsustainable Society: Concepts, Critiques and Counter-Narratives* (s. 73-91). Springer. https://link-springer-com.zorac.aub.aau.dk/chapter/10.1007/978-3-031-51366-4_5 [18 s.]
- Dupret, K., & Krøjer, J. (2023). A Carefully Engaged Researcher's Body. I D. Lydahl, & N. C. Nickelsen (red.), *Ethical and Methodological Dilemmas in Social Science Interventions: Careful Engagements in Healthcare, Museums, Design and Beyond* (s. 243–256). Artikel 20 Springer. https://link-springer-com.zorac.aub.aau.dk/chapter/10.1007/978-3-031-44119-6_16 [13 s.]

Pensum i alt: 526 sider

Religionspsykologi

Modultitel dansk: Religionspsykologi

Modultitel engelsk: Psychology of Religion

ECTS: 5

STADS-kode: HEA460049V

Placering

Forår

Valgfag på Bacheloruddannelsen og Kandidatsidefaget i psykologi (75 ECTS)

Modulansvarlig

Sarah Awad, awads@ikp.aau.dk

Bo Allesøe Christensen, boallesoe@ikp.aau.dk

Undervisere

Sarah Awad awads@ikp.aau.dk

Bo Allesøe Christensen boallesoe@ikp.aau.dk

Brady Wagoner wagoner@ikp.aau.dk

Alfred Sköld alfred@ikp.aau.dk

Michelle Angelica Lind Kaptain, mianlika@ikp.aau.dk

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på Dansk og Engelsk

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- forskellige tilgange til religion og religionspsykologi og deres bidrag til psykologifagets udvikling
- de særlige begreber, teorier og tematikker der knytter sig til studier af religion
- hvordan religionsvidenskaben og religionspsykologiens teoriers har bidraget til psykologien
- hvordan religionspsykologien har bidraget til forståelse af centrale social-, person-, og kulturpsykologiske tematikker som for eksempel den religiøse oplevelse, grupper, ritualer, ekstremisme og psykosocial udvikling.

Færdigheder

- at beskrive og redegøre for relevante begreber og tematikker inden for religionspsykologiske teorier

- at forklare og analysere religionspsykologiske teories bidrag til forståelsen af psykologiske fænomener
- at identificere og analysere normative og etiske problemstillinger i hverdagspraksisser samt på strukturelt niveau forbundet med religiøse verdensanskuelser.

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at kunne identificere centrale religionsvidenskabelige problemstillinger og tematikker i viden og praksis inden for religionspsykologien og beslægtede fagområder
- at anvende viden og færdigheder til teoretisk og metodisk at undersøge relevante psykologiske problemstillinger i lyset af religionsvidenskabelig og religionspsykologisk teori på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at reflekterer kritisk og nuanceret over religionspsykologiske problemstillinger.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet omfatter en introduktion til centrale historiske og nutidige psykologiske teorier om religion.

Modulet sætter den studerende i stand til at diskutere og analysere, hvordan psykologiske teorier om religion har påvirket forskning og viden inden for psykologi og relaterede fag som religionsvidenskab, religionssociologi og pædagogik. Desuden vil kurset udstyre de studerende med kompetencer til at identificere, reflektere og potentielt håndtere mulige udfordringer og dilemmaer omkring religiøse anskuelser som de kan møde i praksis.

Undervisningen vil være baseret på teoretisk og empirisk forskning. I forelæsningerne arbejdes der problemorienteret med udvalgte cases, som efterfølgende diskuteres i grupper og opsamles i plenum.

Deltagere

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester, samlæst med KA-sidefagsstuderende, 75 ECTS.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser
1. Forelæsning	4x4	Psychological approaches to religion: an overview	Bo Allesøe Christensen & Sarah Awad
2. Forelæsning	4x4	Altered States of Consciousness: From personal experience to collective symbol	Brady Wagoner
3. Forelæsning	4x4	Hope and Despair – Existential underpinnings of religious longing	Alfred Sköld
4. Forelæsning	4x4	Tackling religious beliefs and practices in clinical practice	Michelle Angelica Lind Kaptain

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver (heri kan indgå bl.a. gruppearbejde og gruppepræsentation), som stilles i løbet af kurset.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et eksamensforsøg.

Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Tilladte hjælpemidler: Med visse hjælpemidler:

- De studerendes noter
- Pensum
- Anden faglig litteratur.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået

Censur: Intern prøve

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: Psychological approaches to religion: an overview

v/ Bo Allesøe Christensen & Sarah Awad

In this lecture we will introduce

1) the history of psychology of religion based on Wulff (1991). Focus here will be historically delineating two overall approaches to religion, one stressing objective factors and the other stressing more subjective factors. These will be exemplified using Boyer (2003) and Hopkins (2011)

2) the notion of religious worlds based on Paden (1994), this will give an understanding of what is often characterised as a religious worldview, like using rituals, myths etc. Providing a background for understanding and analyzing religious thought and belief systems.

3) how to analyze religion from a cultural psychological perspective using Belzen (2010).

Based on this overall introduction, the rest of the course will be presented: first, a focus on the more subjective factors starting with William James' *Varieties of religious experience*, second, stressing a more objective in the sense of sociological understanding, starting with Max Weber and going up to Rosa's recent book on religion in democracy. Where these two lectures are of a more theoretical and broad character, the last one is aimed at a more practical understanding of how to engage with religious beliefs as part of a clinical practice.

Litteratur:

- Burns, T. A. (2016). The curious case of collective experience: Edith Stein's phenomenology of communal experience and a Spanish fire-walking ritual. *The Humanistic Psychologist*, 44(4), 366-380 <https://psycnet-apa-org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/2016-36845-001.html> [14 s.]
- Hopkins, N. (2011). Religion and social capital: Identity matters. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 21(6), 528-540. <https://onlinelibrary-wiley-com.zorac.aub.aau.dk/doi/full/10.1002/casp.1120> [13 s.]
- Paden, W. (1994). *Religious Worlds*. Beacon Press. (s. 51-68 – chapter on Worlds.) [18 s.]
- Wulff, David M.(1991). *Psychology of Religion*. John Wiley and Sons. (s. 1-40) (possible other chapters as introduction) [41 s.]
- Xygalatas, D., Konvalinka, I., Bulbulia, J., & Roepstorff, A. (2011). Quantifying collective effervescence: Heart-rate dynamics at a fire-walking ritual. *Communicative & Integrative Biology*, 4(6), 735-738. <https://www-tandfonline-com.zorac.aub.aau.dk/doi/abs/10.4161/cib.17609> [3 s.]
- Xygalatas, Dimitris, Uffe Schjoedt, Joseph Bulbulia, Ivana Konvalinka, Else-Marie Jegindø, Paul Reddish, Armin W. Geertz, and Andreas Roepstorff (2013). "Autobiographical Memory in a Fire-Walking Ritual." *Journal of Cognition and Culture* 13:1–16. https://brill-com.zorac.aub.aau.dk/view/journals/jocc/13/1-2/article-p1_1.xml [16 s.]

2. Forelæsning: Altered States of Consciousness: From personal experience to collective symbol

v/ Brady Wagoner

"Our normal waking consciousness, rational consciousness as we call it, is but one special type of consciousness, whilst all about it, parted from it by the filmiest of screens, there lie potential forms of consciousness entirely different... How to regard them is the question,—for they are so discontinuous with ordinary consciousness. Yet they may determine attitudes though they cannot furnish formulas, and open a region though they fail to give a map."
(James, 1902, p. 388)

In his classic book *The Varieties of Religious Experience*, William James aims to develop a psychological account of religion as a transformative personal experience that brings us in touch with and aligns us to an 'unseen order'. Through detailed case studies he describes how 'sick souls' and 'divided selves' are united through such experiences, giving value and

meaning to life. According to his *Pragmatism*, these experiences are to be judged by their 'fruits' rather than the roots.

Of particular interest is the chapter on 'mysticism' which he characterised as being ineffable, noetic, fleeting and passive. This was inspirational for research on (1) anthropological accounts of religious experiences, which attempt to ground them in both a psychological and cultural process (Obeyesekere, 2012), and (2) psychedelics and therapy (Pollan, 2012) – James himself points out that such mystical experiences can also be occasioned by psychoactive drugs, such as nitrous oxide and alcohol (having even done research on the former—James, 1885).

Finally, this lecture will compare these insights to Durkheim's (2012) sociological approach, which unlike James's (1902) definition requires the existence of an institution of religion such as a church. Yet in both accounts religion is grounded in a (re)vitalising form of consciousness that is distinct from our normal pragmatic existence. The main difference is that Durkheim saw this as the basis for social life (which is where he finds life's meaning), while James saw it as being transformative of our personal attitude to life.

Litteratur:

- James, W. (1902). *The Varieties of Religious Experience: A study in human nature*. Longmans. (Lectures XVI and XVII). <https://www.gutenberg.org/cache/epub/621/pg621-images.html#toc23> [50 s.]
- Niebuhr, R.R. (1997). William James on religious experience. In R.A. Putnam (Ed.), *The cambridge companion to William James*. CUP. <https://www.cambridge-org.zorac.aub.aau.dk/core/books/cambridge-companion-to-william-james/william-james-on-religious-experience/8AEAA5EF83DC92A0FB509F42CAA57968> [21 s.]
- Obeyesekere, G. (2012). *Awakened Ones: A phenomenology of visionary experience*. Colombia University Press. (Book 1) [50 s.]
- Pollan, M. (2012). *How to Change Your Mind: What the New Science of Psychedelics Teaches Us About Consciousness, Dying, Addiction, Depression, and Transcendence*. Penguin. (50 s. of your own choice)
- Wagoner, B. & Awad, S.H. (in press). Cultivating a crowd: Cultural tools of protest action. In S. Tutenges & P. Smith (eds.), *Collective Effervescence*. Temple University Press. [18 s.]

3. Forelæsning: Hope and Despair: Existential underpinnings of religious longing v/ Alfred Sköld

This lecture explores the psychological and existential underpinnings of religion, with particular emphasis on hope and despair. Human beings are the only species on earth that live their lives in the shadow of gods, and when 85% of the world's population identify as religious in some form, it seems safe to say that a religious sentiment is a defining feature of humanity. Since it is difficult to see how God could be a product of evolution, where does the idea of God come from? What function does faith serve in the broader endeavor of human existence?

In this lecture, we will approach the psychology of religion through the lens of existential thought – focusing less on its institutionalized practice and questions of power. What role do

faith and belief play in light of the broader existential structures that shape our lives? What does it mean to hold a religious belief in something or someone? What does it mean to lose faith? Does the existence of God matter at all? And what forms do religious longings take in a secularized society like ours?

Litteratur:

- Huber, J (2023). Hope from Despair. *The Journal of Political Philosophy*: 31(1), 80–101. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jopp.12283> [22 s.]
- Kierkegaard, S. (1849/2006). Sygdomen til døden, s. 7-37. GADS Forlag. Frit tilgængelig: <https://sks.etxt.dk/forside/indhold.htm> [35 s.]
- McGeer, V. (2004). The Art of Good Hope. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 592(1), 100-127. https://kbrd-aub.primo.exlibris-group.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_crossref_primary_10_1177_0002716203261781 [35 s.]
- Steinbock, A. J. (2007) The Phenomenology of Despair, *International Journal of Philosophical Studies*, 15(3), 435-451. <https://www.tandfonline-com.zorac.aub.aau.dk/doi/full/10.1080/09672550701445431> [16 s.]

4. Forelæsning: Tackling religious beliefs and practices in clinical practice

v/ Michelle Angelica Lind Kaptain

In this lecture, we will examine the ways religious beliefs and practices can both enhance and obstruct psychological treatment in clinical practice. How can the therapist navigate competently between clinical psychological thinking on the one hand and religious beliefs in both the patient and therapist on the other? The lecturer works with patients in an outpatient treatment facility for sexual dysfunctions and regularly meets patients who struggle with their psychological and sexual health in combination with religious convictions. Sexual practices and expectations are extremely culturally sensitive, and we will work with clinical cases to understand how different religious traditions are part of a complex interplay between the mind, the body, the social world, and the cultural world.

Litteratur:

- Sodemann, M. & Hawwa, A. (2019) Seksualitet i et tværkulturelt perspektiv, kap. 15, s. 343 – 368 i Graugaard, C. et al. (2019), *Sexologi – faglige perspektiver på seksualitet*, Munksgaard [25 s.]
- Oxlund, B., (2019), *Seksueller rettigheder*, kap. 5 s. 143 – 159 i Graugaard, C. et al. (2019), *Sexologi – faglige perspektiver på seksualitet*, Munksgaard [17 s.]
- George W. Turner & William R. Stayton (2022) Are sex therapy and God, strange bedfellows? Case studies illuminating the intersection of client sexuality with spirituality, religion, faith or belief practices, *Sexual and Relationship Therapy*, 37:3, 324-341, DOI: 10.1080/14681994.2021.2007235 <https://www.tandfonline-com.zorac.aub.aau.dk/doi/full/10.1080/14681994.2021.2007235> [17 s.]
- Jayne, A, et al. (2021) Predictors of Sex Anxiety: Emphasis on Religion in Childhood, Religious Values, and Family Communication in *Sexuality & Culture* (2021) 25:525–539. <https://link-springer-com.zorac.aub.aau.dk/article/10.1007/s12119-020-09781-x> [16 s.]

- Silva, A. C. M., Sei, M. B., & Vieira, R. B. A. P. (2021). Family, religion, and sex education among women with vaginismus: A qualitative study. *Psicologia: Teoria e Prática*, 23(3), 1–24. https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_crossref_primary_10_5935_1980_6906_eP-TPCP13276 [25 s.]

Pensum i alt: 520 sider

Ungdommen og præstationskultur

Modultitel dansk: *Ungdommen og præstationskultur*

Modultitel engelsk: *Youth in a Culture of Achievement*

ECTS: 5

STADS-kode: HEA460043V

Placering

Forår

Valgfag på Bacheloruddannelsen og Kandidatsidefaget i psykologi (75 ECTS)

Modulansvarlige og undervisere

Majse Lind mlind@ikp.aau.dk

Per Frederiksen perf@ikp.aau.dk

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk.

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- idéhistorisk, teoretisk og begrebsmæssig udvikling af fænomenet "ungdom"
- præstationskultur som begreb og fænomen
- sammenhæng mellem ungdom og præstationskultur
- betydning af præstationskultur i ungdomsalder for klinisk og pædagogisk psykologisk arbejde

Færdigheder

- at analysere præstationskulturens indflydelse på unges hverdagsliv på individuelt niveau og gruppeniveau
- analysere psykologiske problemstillinger på baggrund af de forskellige discipliners tilgange til og syn på ungdom og præstationskultur
- at reflektere over ungdom og præstationskultur i pædagogisk og klinisk psykologisk arbejde
- at anlægge et kritisk reflekteret perspektiv på konkrete cases

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at analysere, diskutere og vurdere de forskellige tilganges perspektiver på ungdommen i en præstationskultur på både det individuelle og det sociale niveau

- at argumentere for fordele og ulemper ved forskellige discipliners teoretiske, metodiske og empiriske forståelser af ungdom og præstationskultur

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

En del af ungdomsforskningen har fokus på de forskellige måder orienteringen mod præstation kan genfindes på tværs af ungdomslivets kontekster, og hvordan de påvirker unges tilblivelsesprocesser. Den psykologiske forskning fokuserer på, hvordan præstationskultur sætter betingelser for processer, der er involveret i unges tilblivelse og forhandling af deres væren, samt hvorledes de burde være.

Dette kursus analyserer sammenhængen mellem præstationskultur og ungdommen på tværs af de individuelle og sociale niveauer. Valgfaget vil give teoretisk og empirisk viden fra forskellige discipliner så som sociologi, ungdomsforskning, kultur psykologi, udviklingspsykologi, klinisk psykologi og pædagogisk psykologi. Denne bredde muliggør forskellige perspektiver på og analyser af problematikker og konsekvenser af samtidens vilkår for unge både på et samfundsmæssigt og individuelt niveau.

Deltagere

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser
Forelæsning + intro	3 timer	En introduktion til, hvordan ungdom og unge kan forstås - psykologisk set	Per Frederiksen
Forelæsning	3 timer	Identitet og identitetsudvikling i en præstationskultur	Majse Lind
Forelæsning	3 timer	Samfundet indflydelse på præstationskulturen	Majse Lind
Forelæsning	3 timer	Ung og online i en præstationskultur	Per Frederiksen
Forelæsning	2 timer	Beskyt ungdommen eller sæt den fri? Et nutidigt ungesyn	Per Frederiksen
Forelæsning	2 timer	Et klinisk perspektiv på præstationskulturen	Majse Lind

Eksamen:

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse, at kunne anvende og diskutere med afsæt i pensum samt bidrage med diskussions spørgsmål.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et eksamensforsøg.

Syge- og re-eksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Tilladte hjælpemidler: Med visse hjælpemidler:

- De studerendes noter
- Pensum
- Anden faglig litteratur.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået

Censur: Intern prøve

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering, er der anvendt et eksamensforsøg

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: En introduktion til, hvordan ungdom og unge kan forstås - psykologisk set

3 timer v/ Per Frederiksen

I denne forelæsning vil vi fokusere på forståelsesrammen for unge og ungdom. Nogen gange bliver ungdom beskrevet som et kulturelt fænomen, der er opstået af historiske grunde, men set med psykologiske briller er der meget, der tyder på, at ungdommen ikke blot er et kulturelt betinget fænomen, men i høj grad en fase kendetegnet ved særlige psykologiske udviklingsprocesser. Identitet, venskaber, autonomi, fællesskaber og selvforståelse er alle elementer, som udvikler sig markant i ungdommen. Læg dertil den kropslige og neurologiske udvikling, der finder sted i denne livsperiode, og et billede tegner sig af, at ungdommen udgør en udviklingspsykologisk fase, der kan synes lige så essentiel som barndommen.

Pensum (i alt 63 sider)

- Albert, D., Chein, J. & Steinberg, L. (2013). The Teenage Brain: Peer Influences on Adolescent Decision Making. *Current Directions in Psychological Science*, 22(2), 114–120. <https://doi.org/10.1177/0963721412471347> [7 s.]
- Dumontheil, I., Apperly, I. A. & Blakemore, S.-J. (2010). Online usage of theory of mind continues to develop in late adolescence. *Developmental Science*, 13(2), 331–338. <https://doi.org/10.1111/j.1467-7687.2009.00888.x> [8 s.]

- Janssen, S. & Murre, J. (2008). Reminiscence Bump in Autobiographical Memory: Unexplained by Novelty, Emotionality, Valence, or Importance of Personal Events. *The Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 61, 1847–1860. <https://journals-sagepub-com.zorac.aub.aau.dk/doi/full/10.1080/17470210701774242> [14 s.]
- Pharo, H., Gross, J., Richardson, R. & Hayne, H. (2011). Age-related changes in the effect of ostracism. *Social Influence*, 6(1), 22–38. <https://doi.org/10.1080/15534510.2010.525852> [16 s.]
- Trivselskommissionen. (2025). *Kapitel 3: Status på trivsel og mistrivsel blandt børn og unge*. I *Trivselskommissionens afrapportering*. København: Trivselskommissionen. <https://www.trivselskommissionen.dk> [18 s.]

2. Forelæsning: Identitetsudvikling set i lyset af præstationskultur

3 timer v/ Majse Lind

I denne forelæsning vil vi fokusere på identitet og identitetsudvikling hos unge som en central udviklingsopgave hos unge, og hvordan den er præget af samfundsmæssige og kulturelle strukturer. Vi vil undersøge, hvordan identiteten spiller en rolle for at udvikle sig til et velfungerende moderne menneske og klare de mange krav og udfordringer, ungdommen rummer.

Pensum (i alt 90 s.):

- Arnett, J. J. (2024). A longer road to adulthood. In *Emerging Adulthood: The Winding Road from the Late Teens Through the Twenties (3rd ed)*, p. 328-341. Oxford Scholarship. <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.1093/oso/9780197695937.003.0001> [26 s.]
- Marcia, J. E. (1966). Development and validation of ego-identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3(5), 551–558. <https://psycnet-apa-org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/1966-07584-001.pdf> [8 s.]
- Jørgensen, C. R. (2009). *Identitet*. Hans Reitzels Forlag. Kap 1 + 5 [43 s.]
- McAdams, D. P. (2018). Narrative identity: What is it? What does it do? How do you measure it?. *Imagination, cognition and personality*, 37(3), 359-372. <https://journals-sagepub-com.zorac.aub.aau.dk/doi/full/10.1177/0276236618756704> [13 s.]

Seminar: Præstationssamfundet set i lyset af udviklingsopgaver hos unge

3. Forelæsning: Samfundet indflydelse på præstationskulturen

3 timer v/ Majse Lind

I forelæsning vil vi fokusere særligt på de samfundsskabte masternarrativer, og hvordan disse spiller en rolle på de muligheder og begrænsninger den enkelte har for at udvikle sin identitet og præstere i et moderne samfund.

Pensum (i alt 70 s.):

- McLean, K. C., & Syed, M. (2016). Personal, master, and alternative narratives: An integrative framework for understanding identity development in context. *Human Development*, 58(6), 318-349. <https://www-jstor-org.zorac.aub.aau.dk/stable/26765123?sid=primo&seq=1> [31 s.]
- McLean, K. C. (2008). The emergence of narrative identity. *Social and Personality Psychology Compass*, 2(4), 1685-1702. <https://compass-onlinelibrary-wiley-com.zorac.aub.aau.dk/doi/full/10.1111/j.1751-9004.2008.00124.x> [17 s.]
- Syed, M., & McLean, K. C. (2022). Who gets to live the good life? Master narratives, identity, and well-being within a marginalizing society. *Journal of Research in Personality*, 100, 104285. <https://www-sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/S0092656622000988?via%3Dihub> [17 s.]
- Lind, M. (2023). Situating personality disorder within its maladaptive narrative identity ecology. *Frontiers in Psychiatry*, 14, 1117525. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10034016/> [5 s.]

4. Forelæsning: Ung og online i en præstationskultur

3 timer v/ Per Frederiksen

I denne forelæsning forholder vi os kritisk refleksivt til de perspektiver, der har domineret debatten om unges digitale liv, og undersøger den forskning, som mange af disse fortællinger hviler på. I under to årtier har smartphones og sociale medier været et udbredt fænomen, og alligevel har de fået en kolossal betydning i fortællingen om, hvad der præger ungdommen i dag. Afslutningsvis rettes blikket mod nyere tendenser, herunder AI-bots som sociale aktører i unges liv.

Pensum (i alt 78 s.):

- Capraro, V., Globig, L., Rausch, Z., Rathje, S., Wormley, A., Olson, J. m.fl. (2025). A consensus statement on potential negative impacts of smartphone and social media use on adolescent mental health. (uddrag - s. 1–21) https://doi.org/10.31234/osf.io/b94dy_v1 [20 s.]
- Haidt, J. (2024). Puberty and the Blocked Transition to Adulthood. I *The Anxious Generation: How the Great Rewiring of Childhood Is Causing an Epidemic of Mental Illness*. Penguin Press. (kapitel 4) [18 s.]
- Herbener, A. B., & Damholdt, M. F. (2025). *Are lonely youngsters turning to chatbots for companionship? The relationship between chatbot usage and social connectedness in Danish high-school students*. *International Journal of Human-Computer Studies*, 196, 103409. <https://doi.org/10.1016/j.ijhcs.2024.103409> [11 s.]
- Lieberoth, A. (2023). Den store skærmkamp: En far og forskers syn på, hvordan vi slutter fred med vores børn, os selv og alle de forbandede skærme. Dansk Psykologisk Forlag. (kapitel 5). [20 s.]
- Madelaire, L. F., Jeppesen, P., Hansen, A. S. K., Mainz, J., Bikic, A., Nordentoft, M. & Krantz, M. F. (2024). Screen use and the mental health of children and young people. *Ugeskrift for Læger*, 1–9. <https://doi.org/10.61409/V05240342> [9 s.]

5. Forelæsning: Beskyt ungdommen eller sæt den fri? Et nutidigt ungesyn

2 timer v/ Per Frederiksen

I denne forelæsning vil vi forholde os kritisk til, hvilke samfundsrammer, der mest gavnlige for unge, På den ene side kan der argumenteres for, at unge skal beskyttes mere end tidligere. Grooming, sextortion og ufrivillig billeddeling er typer af kriminalitet, som særligt unge er i risiko for at blive udsat for. Samtidig er der et stigende fokus på at beskytte unge mod pornografisk og voldsomt indhold samt begrænse deres adgang til sociale medier og AI-bots. På den anden side argumenteres der for at nedsætte alderen for kørekort og stemmeret og for at øge unges medbestemmelse i forhold til rets-, sundheds- og familiemæssige beslutninger. Udgangspunktet er her, at unge er autonome og selvstændige mennesker med ret til med- og selvbestemmelse.

Skal unge indlægges på børne- eller voksenafdelinger? Skal unge selv bestemme om de vil fjernes fra hjemmet? Skal unge være omfattet af straffeloven eller tilbydes social støtte? Bør unge skærmes for skræmmende indhold eller er det en bjørnetjeneste for unges udvikling? Vil det fremme unges trivsel at give dem mere frihed under ansvar eller mere omsorg under beskyttelse? I denne forelæsning diskuteres, hvordan den psykologiske viden om unge kan anvendes til at kvalificere et nutidigt og balanceret ungesyn.

Pensum (i alt 73 s.):

- Blakemore, S. J. (2018). *Inventing Ourselves: The Secret Life of the Teenage Brain*. PublicAffairs. (kapitel 9) https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_crossref_primary_10_1126_science_aat9678 [22 s.]
- Götz, M., Lemish, D. & Holler, A. (2019). *Kapitel 5: What Frightens Pre-Teens and Teenagers*. I *Fear in Front of the Screen: Children's Fears, Nightmares, and Thrills from TV* [20 s.]
- Justitsministeriet. (2022). Aftaletekst: Initiativer mod digitale krænkelse. Justitsministeriet. <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2022/06/Aftaletekst-initiativer-mod-digitale-krænkelser.pdf> [8 s.]
- Schultz, T., & Mørk, A. (2024). Nye "rettigheder" til børn og unge i barnets lov? *Ugeskrift for Retsvaesen*, 2024(40), 133-141. Artikel U.2024B.133. https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/discovery/openurl?institution=45KBDK_AUB&vid=45KBDK_AUB:AUB&ctx_enc=info:ofi%2FencUTF-8&rft_val_fmt=info:ofi%2Fkev:fmt:journal&rft.volume=2024&ctx_tim=2025-12-31T12:19:54CET&rft_id=info:sid%2Fpure.atira.dk:pure&ctx_ver=Z39.88-2004&rft.jtitle=Ugeskrift%20for%20Retsvaesen&rft.genre=article&rft.aufirst=Trine&rft.issue=40&rft.pages=133-141&rft.ctx_fmt=info:ofi%2Ffmt:kev:mtx:ctx&rft.aulast=Schultz&rft.ver=Z39.88-2004&rft.auinit=T&rft.date=2024-08-12&rft.atitle=Nye%20%22rettigheder%22%20til%20b%C3%B8rn%20og%20unge%20i%20barnets%20lov%3F&rft.issn=0108-2353 [8 s.]

- Shulman, E. P., Smith, A. R., Silva, K., Icenogle, G., Duell, N., Chein, J. & Steinberg, L. (2016). The dual systems model: Review, reappraisal, and reaffirmation. *Developmental Cognitive Neuroscience*, 17, 103–117. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1878929315001292?via%3Dihub> [15 s.]

6. Forelæsning: Et klinisk blik på præstationskulturen

2 timer v/ Majse Lind

Denne forelæsning tager udgangspunkt i hvordan ungdommen er en sårbar periode i forhold til udvikling af psykopatologi. Vi undersøger de underliggende mekanismer i forbindelse med udvikling af psykopatologi og generel mistrivsel hos unge og årsagerne dertil.

Pensum (i alt 159 s.):

- Bogaerts, A., Claes, L., Raymaekers, K., Buelens, T., Bastiaens, T., & Luyckx, K. (2023). Trajectories of adaptive and disturbed identity dimensions in adolescence: Developmental associations with self-esteem, resilience, symptoms of depression, and borderline personality disorder features. *Frontiers in Psychiatry*, 14, 1125812. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10165116/> [16 s.]
- Jeppesen P, Obel C, Lund L, Madsen KB, Nielsen L, Nordentoft M. Mental sundhed og sygdom hos børn og unge i alderen 10-24 år – forekomst, fordeling og forebyggelsesmuligheder. København: Vidensråd for Forebyggelse, 2020. Side 99-166 og 181-252 <https://share.google/Sxs8vGMQYLuxOxygF>. (67 s + 71 s) [138 s.]
- Sharp, C., & Wall, K. (2018). Personality pathology grows up: adolescence as a sensitive period. *Current opinion in psychology*, 21, 111-116. <https://www.sciencedirect.com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/S2352250X17302014> [5 s.]

Pensum i alt: 533 sider